פרק ג' משנה ד'

א] אמהות של בצלים חייבות בפאה ור' יוסי פוטר, טעמא דר"י הינו ר"ש שנאכל ע"י הדחק ולא שמיהאוכל לחייב בפאה, ודעת רבנן שחייב והק' התיו"ט הא לעיל פ"א מ"ד מבואר שספיחי סטיס פטור מפאה משום שנאכל ע"י הדחק עי"ש בר"ש [אולי יש דרגות באכילה ע"י הדחק], ותי' התיו"ט דהתם כל המין נאכל ע"י הדחק משא"כ כאן בצל הוי אוכל גמור ולכן גם בצל זה שנאכל ע"י הדחק חייב בפאה [הינו דדין נאכל ע"י הדחק נאמר בהמין ובזה גופא נח' ר"י ורבנן]. עוד י"ל שבצל כיון שחל ע"ז שם אוכל תו לא פקע [עי' טהרות פ"ח מ"ו כעי"ז] וכ"מ בתפא"י.

ב] הר"ש הביא מד' הירושלמי פי' נוסף דלכן אמהות לר"י פטור משום שהפקירו, והירושלמי מק' א"כ מ"ט דרבנן ומשני 'בזכה בהן אחת אחת' כלו' דחשר וזכה, והינו כמבואר בב"ק כח. שאף שהפקר פטור מפאה אפי' חזר וזכה אבל זכה הוא עצמו חייב, ור"י עי' מהר"א פולדא שם שפליג על ההיא דב"ק וס"ל שגם בחזר הוא עצמו וזכה פטור, וע"ע מקד"ד סי' כח' שביאר פלוגתת ר"י ורבנן ע"פ הראב"ד שס"ל שפטור הפקר נאמר 'בהמין' דמין שהדרך להפקיר פטור אפי' לא הפקירו ומין שאין הדרך להפקיר חייב אפי' אפי' הפקירו והנה את האמהות הדרך להפקיר ונח' אם דנים את האמהנות כמים לעצמו וחשוב דרך להפקיר או כיון שאת הבצלים אין הדרך להפקיר חשוב כדבר שאין הדרך להפקיר, וע"ע שנו"א מה שפי' כאן ומה שתמהו עליו המקד"ד שם והחזו"א מעשרות א' ב'.

ג] מסקנת הירושלמי שטעמא דר"י משום שאין מכניסו לקיום דמי שיש לו הרבה מהן אינו מקיימו, ודעתך רבנן כיון שיש לו מעט מקיימו חשוב כדבר שראוי לקיימו.

ד] מתבנות הבצלים שבין הירק בפלוגתת ר"י ורבנן עי' לעיל מ"א ומש"נ שם ומה שחילק הירושלמי בין המשנה כאן לשם.